

oorrede van
rijver voor-
oiling ervan
was. Des te
dit deel nog

de geboden
ar tegen de
e serie heb
he" exegese
dat opzicht
vredigd.

B. H.

ten over de
ven: n.l. de
Vij maakten
rk. Volgt de
rmijdelijk de
waarheid.

r dege moe-
en blik rich-
he, want de
sterk bij be-
over en weer
over en weer
dicht mogen
sch, dien dit

men, al weer
rkelijk leven.

ormiteit van

aand van de
de wijsbe-
eschreven in
het bekende
dr Schippers
in verband
d.

der kerk, die
Reformatie
Woord Gods,
er haar kun-
narheid, loun-
dend in haar
el ons leven

ig levensver-
in gelden. Zij
ensverbanden
met minder
levensverban-
het elgen be-
dende ontvou-
heerschen.

der kerk is,
n „buiten de
te groot voor

oonte, n.l. te
lei gebied ten
an eenigheid,
le.

fessie hebben
peld, dus be-
onfessie moet
nauwkeurig
dit voor haar

ding inga,
eiding tot

de wijsbegeerte
conclusie ge-
van de belij-
r hebben be-
agelijksch ge-
retisch beeld

deze vinding
wij mogen ge-
dat juist de
onderzoeks of
zijden van de
wij willen dan
rk geschiedde
ensverbanden"

ede bedoeling.
en handeling.
at het zoo is,
n moeten heb-
van eenigheid.
en van eenig-
veld voor bui-
ulieren bevat

ten eenzijdig heel wat dat geen betrekking heeft op
het bepaalde gebied, waarop wij ons met gelijkgezinde
organiseeren. Terwijl anderszins juist ont-
breekt wat richtinggevend is op het terrein, waar-
voor onze organisatie bedoeld is.

Let wel, zoo merk ik hier op, dat dit geldt voor het
belijden der kerk, dat niets anders mag bevatten dan
het Woord Gods.

Het moge niet alles geven wat dit Woord ons biedt,
maar wat er in staat moet de hoofdzakelijk zijn van wat
God ons in Zijn Woord schonk. En dit nu is, zoo heet
het thans, niet richtinggevend voor, het heeft geen
betrekking op alle gebied buiten de kerk.

Welnu, zoo vervolgt dan de Spier, daar komt nog
bij — bij dit heel ernstig geval dus, dat de Schrift,
want het is de belijdenis der Kerk, die als zij eenig
gezag zal hebben voor ons, niets anders geven mag
dan wat de Schrift ons zegt, niet richtinggevend kan
zijn voor allerlei levensverband — daar komt nog
bij, dat het leven der verenigingen niet al te intens
moet worden betrokken bij de confessionele activi-
teit. Want „de pluriformiteit van ons belijden is in
staat de kerkelijke splitsingen te localiseeren, en de
overige levensverbanden voor zondige versplintering te
behoeden en iets te vertoonen van 's Heilands hoog-
priesterlijke bede, opdat zij allen één zijn".

Ik concludeer nu weer, dat de scheur in de kerk
splijtsing heet, maar dat wij nu moeten zorgen, dat
voor alle ander levensverband die splitsing niet wordt
tot zondige versplintering.

Het is de Heer der kerk, Die Zijn hoogpriesterlijk
gebed tot Zijn Vader, Die in de hemelen is, opzond.
Voor Zijne Kerk. Maar dat gebed werkt niet voldoende
uit. Want er komt splitsing. Laat ons, gelovige
mensen nu zorgen, dat die eenheid wordt hersteld
in de organisaties, die wij bouwen. Dat daar geen zon-
dige versplintering komt. Want wat de Heer der kerk
niet vermocht voor Zijn kerk, de eenheid, dat zullen
wij wel klaarspelen, als wij maar komen tot pluriformi-
teit der kerk en daarna tot pluriformiteit der be-
lijdenis.

Ik wil, wat hier gebeuren gaat, zoo scherp mogelijk
zien, en herhaal nog weer, dat ik geenerlei verwijt be-
doel aan het adres van wie ook, omdat wij er allen
bij betrokken zijn, en er zoo geredeneerd wordt aan
weerszijden van wat men dan de scheur noemt in de
kerk.

Wij zeggen dan: dit is nu gebeurd in de kerk. En
met schrik vragen wij ons af: wat zullen daarvan de
gevolgen zijn? Wij zijn synodaal of bezwaard of vrij-
gemaakt, maar wij overwegen: wat moet daaruit wel
voortspruiten voor mijn gezin, voor mijn verlovings-
voor mijn zaak, voor mijn politieke vereeniging, voor
mijn vakvereeniging, voor — ja voor heel het leven?

Daar is brand ontstaan in de kerk. — O, laat het
dóór branden, als het niet anders kan, maar laat ons
met onze brandspuiten komen, om al de belendende
perceelen, onze politieke vereeniging, onze sociale
actie, onze school enz., toch voor dat vuur te behoe-
den. Houden wij die gedurig nat met onze pluriformi-
teit, of hoe dan ook ons spuit heeten mag.

Nu is dit toch een vreemd gebeuren.

Want als wij allen, hetgeen wij deden in den ker-
kelijken strijd, volkomen ernstig namen, en dat moe-
ten wij van elkander veronderstellen, wij meenen ge-
hoorzaam te zijn aan den Koning der kerk, dan zien
wij aan weerszijden van de scheur het gebeuren als
Reformatie, die in de kerk nimmer slapen mag.
Want wij menschen zijn, zooals onze belijdenis zegt,
van nature allen leugenaars en ons hart is arglistig
meer dan eenig ding. Wij zijn, zoo zingen wij, tot hin-
ken en zinken ieder uur bereid. Wij moeten allermeest
waken voor ons zelf.

En zoo hebben dus de schorsende en uitbannende
synoden groote gevaren gezien van afwijking van de
goede leer, de belijdenis, de Schrift, en zij hebben met
haar besluiten en bindingen ons allen tot de gehoor-
zaamheid willen terugleiden. Dus Reformatie.

Men moet natuurlijk de scheur betreuren, doch den
Heere ook danken voor die Reformatie, voor die trouw,
die men mocht toonen.

En die bezwaard zijn, maar zich niet vrijmaakten,
mogen, als zij ernstig zijn, geen ogenblik rusten, voor
zij tot volkomen klaarheid komen.

Daar zijn er, die, als de kerkelijke strijd met zijn
bindingen en schorsingen ter sprake komt, zeggen:
O, schei uit, dat kan mijn arme hoofd niet verdragen.
Ja — dat kon Felix ook niet. Een anderen keer,
zeide hij.

Neen, als wij de dingen heel ernstig zien, en dat
moet toch, dan moeten wij ons ook kunnen verheugen
over hetgeen geschiedde.

Een deel bleef trouw, een ander deel viel af. En
wat erger is, een ander, misschien grooter deel, bleef
tobberig of onverschillig.

En zoo is het nu ook aan de zijde der Vrijmaking.
Men moge daar de kerkelijke splitsing als zoodanig
betreuren, maar anderszins den Heere danken, dat Hij
ons aan den strik der hiërarchische afdwalingen deed
ontkomen. Wij moeten willen zingen: de strik is ge-
broken en wij zijn vrijgemaakt.

Er is Reformatie, geloofd zij den Heere!

Rechter een Reformatie heeft altijd gevolgen voor
heel het leven.

De Calvinistische reformatie, en die is toch de re-
formatie der kerk, dus zei Groen, is grondslag en
waarborg zelfs onzer constitutionele vrijheden. Zij

bracht vrijheid voor gansch het leven, voor alle levens-
verband. Maar de leiding der antirevolutionaire partij
zegt: zwijg toch over de kerk. Wij dragen leed, leed
— maar zorg toch, dat onze zaak, de politiek, geen
schade lijdt.

En dat zegt de man der christelijke vakactie, en dat
zegt de schoolman en dat zeggen synodocraten en be-
zwaarden en vrijgemaakten.

En al maar schuiven zij op alle levensgebied de
kerk achteruit; onze Moeder moet uit ons oog ver-
dwijnen, de tucht moet worden verkleind in beteeken-
nis, de belijdenis moet worden pluriform, en wie weet
wat er nog meer kan geschieden, maar de Reformatie
die steeds heel het leven hervormt, zelfs het leven
van de valsche kerk die wij verlieten — denk aan de
contra-reformatie in de zestiende eeuw — die Refor-
matie moet thans worden beperkt, teruggedrongen.
Wij sluiten de kerk van Christus op in een eigen „ver-
band"; wij zorgen voor waterdichte schotten in al
onze andere verbanden, voor vuurvrije muren en deuren.
Want onze eenheid allerwege, onze bouwzels, ons
gansche practische leven in huis en school, in maats-
chappij en staat komt in disorde, in moeilijkheden;
wij gaan, hetgeen de kerk des Heeren deed, getrouw
belijden de waarheid, ons geopenbaard voor heel ons
leven, localiseeren, opdat het ons nergens meer
kwaad kan doen.

En — de kerk is dan werkelijk „Heilsanstalt" ge-
worden, en haar zaligheid is voor den hemel en niet,
althans slechts zeer ten deele, want wij willen ook
wel weer eenige rekening met haar houden voorzoo-
ver het geen kwaad kan, voor deze aarde, voor het
leven hier beneden.

En als onze Heiland ons waarschuwde: indien
iemand tot Mij komt — en dat is toch ook tot Zijn
kerk — en niet haat zijn vader en moeder en vrouw
en kinderen en broeders en zusters, ook zelfs zijn
eigen leven — en wij mogen er dan toch ook bijvoe-
gen al zijn organisaties, politiek en sociaal — die kan
mijn discipel niet zijn, dan zeggen wij: laat ons zor-
gen, dat wij den Heere volgen — maar dien haat
nimmer kennen. En ik meen, en ik zeg dit evengoed
tegen mij zelf als tegen een ieder onzer, dat dit toch
niet gaat.

En daarom heb ik gezegd: daar komt ons zóó iets
ergers over dan alles wat tot nu toe in den
kerkelijken strijd geschiedde.

Wij mogen dus met elkander aan weerszijden van
de „scheur" deze dingen toch wel heel ernstig en
nauwkeurig bezien.

Met hartelijke groeten en heilbede, uw toegenege
MARNIX.

„De Volkskrant":

Katholiek Vizier.

Verwacht wordt, dat de Paus tijdens de plechtig-
heden van het Hellig Jaar 1950 in Rome de tenhemel-
opneming van Maria tot dogma zal verklaren.

Op de Universiteit van Batavia is een faculteit van
filosofie geopend. Deze leerstoel is toevertrouwd aan
pater Jacobs S.J.

Oost-Indonesië is de eerste staat van de toekomstige
federatie van Indonesische republieken, waar het missie-
werk zich ten volle kan ontplooiën, daar volgens artikel
3 van de nieuwe grondwet de vroegere zoogenaamde
ordonnantien van de politieke bepalingen voor Ned.
O-Indië, waardoor het missiewerk afhankelijk was van
de willekeur der regeringsambtenaren, zijn opgeheven.

GEREFORMEERDE KERKEN
(Onderhoudende Artikel 31 K.O.).

Beroepen te:

Rotterdam-Z. (bij accl.), H. Veltman te 's-Hertogenbosch,
Tiel-Zaltbommel, Enkhuizen-Hoorn, Pernis, G. A. Jansen,
cand. te Bergentheim.

Bedankt voor:

Deiftzjil, L. J. Goris te Emmer-Erfscheidenvveen,
Zwartstul, J. ten Hove te Gees.

— ADRESSEN. De D. v. Houdt is verhuisd van Rotter-
dam-Z. naar Kerkstraat 431 te Uithuizermeeden (Gr.).

— LUTTEN AAN DE DEDEMSVAART. De gemeente
heeft 21 Nov. haar eigen gebouw in gebruik genomen,
waarbij De M. Janssens 't Woord voor haar opende in
Neh. 4:6a: doch wij bouwden de muur. Dit gebouw, oor-
spronkelijk 'n school met 3 lokalen, is thans tot een zeer
doelmatig kerkgebouw vertimmerd, 2 lokalen zijn tot kerk
ingericht en in het 3e lokaal is een consistoriekamer af-
gebouwd. Het kerkgebouw biedt momenteel plaats aan
ruim 150 personen, terwijl het aantal zitplaatsen zoo noo-
dig kan worden opgevoerd.

— KERK VAN BATAVIA. Ter bevordering van een
vlotte overkomst van de correspondentie met de kerk van
Batavia, is de beste adresseering: Sergt. Maj. W. van
Veelen, 160214000, Javahotel Rijswijk 5, Batavia.

— DE NOODWET OUDERDOMSVOORZIENING. De
classis Rotterdam heeft in haar voortgezette vergadering
na bespreking besloten:

„De classis enz. gezien:

de instructie van de kerk van Bolnes-Slikkerveer:
het ingekomen schrijven van de kerk van IJsselmonde
en het bezwaarschrift van een zestal diakenen van Rotter-
dam-C. tegen een door den Raad der kerk genomen be-
sluit inzake de „Noodwet Ouderdomsvoorziening";

spreekt uit:

a. dat de overheid door deze wet haar rechtsbevoegd-
heid overschrijdt, omdat zij als dienaresse Gods hand-
haafster is van het recht Gods en dus de roeping heeft
zelf aan Gods Woord zich te onderwerpen en het volks-
leven te herleiden tot de onderwerping aan de door God
gestelde normen, in dat Woord geopenbaard;

b. dat de noodwet in strijd is met Schrift en belijdenis,
vgl. o.m. Hand. 2:44—47, Hand. 4:32—35, Hand. 6:1—7,
1 Tim. 5:3, 4, 8, 16, Held. Cat. Zondag 21 (antwoord 55),
Zondag 38, Zondag 40 (antw. 107), Zondag 42 (antw. 111),
Ned. Gel. Bel. art. 36;

c. dat zij zich naar het Woord Gods geroepen acht de
kerken binnen haar ressort te wijzen op:

I. de gerechtigheid Gods, welke de overheid in het men-
schenleven stellen moet, vgl. o.m. Jer. 22:3 en art. 36
N.G.B.

II. de door God in Zijn Woord gestelde normen voor
de armenzorg, vgl. o.m. Deut. 15:7, 8, 1 Tim. 5:4, 8, 16,
Hand. 6:17.

De kerkeraad van Rotterdam-C. sprak uit „dat han-
gende de kerkelijke procedure geen enkele bindende uit-
spraak door eenige ambtsdrager met ambtelijk gezag ge-
daan kan worden in het midden van de gemeente".

— V. T(II) schrijft in ons kerkblad voor Zeeland:

— VOOR DEN WERELDLIJK RECHTER. 't Was
j.l. Vrijdag voor den kerkeraad van Hoek een vreemde
gewaarwording uit den mond van Mr. Tichelman, de ad-
vocaat der aanklagers, te hooren, dat z.i. de wereldlijke
rechter niet kan oordeelen inzake de geschillen in de
Geref. Kerken en dus ook geen recht kan doen.

Ook de President der rechtbank Mr. Bloemers was zicht-
baar verrast en kon niet nalaten op te merken: Wat doen
jullie hier dan?

Voor den kerkeraad van Hoek was 't vooral hierom een
verrassing, wij juist dat argument, dat n.l. de wereldlijke
rechter niet kan oordeelen, één van de redenen was waar-
om zij reeds in Sept. 1945 een minnelijke schikking voor-
stelde. In Maart van dit jaar werd datzelfde voorstel nog-
eens herhaald — het mocht niet baten: Men ging liever
naar den rechter. En — nu klaagt men, dat die rechter
niet oordeelen kan.

Overigens was er niet veel nieuws te hooren. We kennen
ongeveer het kerkrecht der Synodalen. Toch doet het nog
weer even vreemd aan uit een „Gereformeerden" mond
te hooren spreken over den onzin van de zelfstandigheid
van de plaatselijke kerk. Dat verbandvorming behoort tot
het wezen van de Gereformeerde kerk. En het zal de „Ge-
reformeerden" wel even pijnlijk getroffen hebben van een
Hervormden rechter te moeten hooren, dat z.i. in de Do-
leantie de strijd tusschen Hervormd en Gereformeerd juist
ging over die plaatselijke zelfstandigheid.

Na dat alles was het niet verrassend meer, dat Mr.
Tichelman niet kon begrijpen hoe het toch mogelijk is dat
3 van de 4 rechtshoven „bezwaard gezind" zijn. Na lang
nadenken was hij tot een psychologische verklaring geko-
men, niet bepaald vleidend voor de 3 gewraakte hoven —
en zeer vleidend voor het hof van Den Haag, dat zoo diep
groef, getuige Zoute Spui. Wij voor ons waren van meening
dat die oplossing veel eenvoudiger is: De 3 rechtshoven
weten blijkbaar veel meer van het Gereformeerde Kerk-
recht dan Mr. Tichelman o.m.

Zeer in het kort zette daarna Mr. Hummelen voor onzen
kerkeraad de bezwaren tegen de Dagvaarding uiteen. Het
deed ons goed enkele synodalen onder zijn gehoor te zien.
't Groote verschil tusschen beide advocaten was wel, dat
Tichelman kwam met een overvloed van woorden en
Hummelen met een vrucht bewijsmateriaal: Voetius, Rut-
gers, Bouwman, Deddens.

De rechter bepaalde tenslotte dat over ongeveer 14
dagen de uitspraak zal gedaan worden.

We kunnen alleen nog hopen en: bidden.

Hierbij enkele passage's uit het pleidooi van Mr. Tichel-
man in het Kort geding om de goederen van de Geref.
Kerk te Hoek op Vrijdag 21 Nov. 1947 voor de Rechtbank
te Middelburg.

Als hij spreekt over de bewuste Classis-vergadering te
Terneuzen 31 Juli 1945:

„Mijnheer de President, ik spreek thans uit eigen er-
varing, ik was op die vergadering zelf tegenwoordig. Mijn
plaatselijke predikant De van Houte had mij als jurist ge-
vraagd te willen komen, want hij zei, er zou wel eens iets
kunnen gebeuren".

„Mijnheer de President, U, als niet Gereformeerd rechter
kunt eigenlijk over ons geschil niet oordeelen, ik zei van-
nacht tegen mijn vrouw, hadden we maar een Gerefor-
meerde rechter, dan was de zaak gewonnen".

Waarop de President reageerde met de opmerking: „Wat
komt u dan bij mij doen?"

Als hij het heeft over de zelfstandigheid der plaatselijke
kerk en daar het zoogenaamde nieuwe kerkrecht ver-
dedigt, interrupeert, de President: „Zoo hebben de Gere-
formeerden er toch niet altijd over gedacht als ik het wel
heb".

Toen door onzen verdediger betwist werd, dat dit geen
„kort geding" kon zijn, om reden dat deze toestand er is
vanaf Augustus 1945 en het nu weer bijna drie maanden
geleden is sinds de dagvaarding kwam, werd geantwoord
in dezen zin:

„Alle verzoeningspogingen hadden gefaald, er restte
niets anders meer, dan een procedure. Dat het nu weer
telkens uitgesteld werd, kwam doordat men de waarnemend
president als rechter wilde hebben. Deze stond er
nog onbevooroordeeld tegenover, terwijl men bij M.
Porthuis gezien de uitspraak te Zoute Spui reeds van
te voren wist hoe de afloop zou wezen".

Al met al voor gewone menschen een leerzame morgen.
(Nader vernemen we, dat de uitspraak vervroegd is en
de goederen toegewezen blijven aan den wettigen kerke-
raad).